

20. јануара навршило се тачно осамдесет година од бизарног састанка нацистичких вођа на тему "Како убити што више људи у краћем временском периоду". Овај најмрачнији део историје прошлог века, послужио је као окидач хрватским аналитичарима да се осврну на улогу главешина НДХ у Холокасту као и да гласно осуде злочине који су се догађали на подручју Хрватске, ограђујући се од свих сународника који покушавају злочинце да представе херојима. Преносимо у целости колумну Хрвоја Класића написану за портал Нет.хр.

Осим што се ради о цивилизацијском чину Хрватска има посебну обавезу да истражује и проучава теме из Холокауста. Разлог лежи у чињеници што су припадници хрватског народа били међу најагилнијим и најсуровијим спроводиоцима расистичких и геноцидних политика током Другог светског рата у Европи.

Наравно, не мислим притом на Хрвате попут Јосипа Броза Тита, Иве Лоле Рибара, Већеслава Хољевца, Владимира Назора и хиљаде њихових сународника који су се борили против оних који су Холокауст спроводили. Мислим на Анту Павелића, Макса Лубурића, Јуру Францетића, Диду Кватерника и све остале Хрвате који су се прикључили усташком покрету, или га својим (не)деловањем подупирали.

А усташки покрет одговоран је за геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима који је систематски спровођен током четворогодишњег постојања НДХ. Потпуно невинне људе, које се сматрало расно, верски или етнички штетним по Хрватску, усташе су убијале где год су стигле, највише у концентрационим логорима као што су Јадовно на Велебиту и Јасеновац. Део Јевреја и Срба животе ће скончати у нацистичким логорима попут Аушвица јер ће их усташе "препустити" на немилост својим немачким савезницима. Усташе најодговорније за смрт највећег броја Срба, Јевреја и Рома

Међутим, за смрт највећег броја Срба, Јевреја и Рома ипак су најодговорнији припадници хрватског националистичког покрета, тј. усташе.

Да се Холокауст на територију Хрватске спроводио онако како су га Немци замислили, и то без потребе за њиховим ангажманом, а што није био случај у другим европским државама, говори и записник с Конференције у Вансу. На том "радном састанку" немачких министарстава којим су председавали Рајнхард Хајдрих и Адолф Ајхман одржаном 20. јануара 1942. у једној вили на језеру Вансе донесена је одлука о "коначном решењу" јеврејског питања. Нацисти су у том тренутку већ спроводили масовна убијања па је ова конференција требало да послужи даљој разради плана који би омогућио убијање што већег броја људи у што краћем временском периоду. Говорећи о проблемима с којима се суочавају при депортацијама Јевреја у логоре смрти из неких земаља Хајдрих је ипак задовољно закључио: "У Словачкој и Хрватској ствар више није тако тешка будући да су највећи проблеми у том погледу већ приведени решењу".

Покушај искривљавања историјских чињеница, али и одбијање суочавања с одговорношћу

Нажалост, колико год похвално било о холокаусту уопште говорити, чињеница да се у хрватском друштву често прећуткује активна улога Хрвата у његовом спровођењу може се и мора окарактеризовати као покушај искривљавања историјских чињеница, али и као одбијање суочавања с одговорношћу за почињене злочине.

